

החלטת ועדת האתיקה
בעניין היעדרות חברי הכנסת משיבות הכנסת בכנס החורף התשס"ז-2006
מיום י' בתמוז התשס"ז - 26 ביוני 2007

הוראות החוק

סעיף 13ד(א)(2)(ב) לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א, 1951 - קובע:

"(א) חבר הכנסת שעשה אחת מאלה יהיה נתון לשיפוט של ועדת האתיקה של חברי הכנסת:

(1) ...

(2) נעדר משיבות הכנסת ללא הצדק סביר -

(א)

(ב) שליש או יותר מכלל ימי הישיבות שקיימה הכנסת בכנס פלוני, ואולם -

(1) אם הוא סגן שר - שתי חמישיות או יותר מכלל ימי הישיבות כאמור;

(2) אם הוא שר - מחצית או יותר מכלל ימי הישיבות כאמור."

היעדרויות בכנס החורף התשס"ז-2006

בכנס החורף של המושב השני של הכנסת ה-17, שהחל ביום כ"ג בתשרי התשס"ז (15 באוקטובר 2006) והסתיים ביום ו' בניסן התשס"ז (25 במרץ 2006), קיימה הכנסת 68 ישיבות. לפיכך, היעדרות חבר הכנסת מ-23 ישיבות או יותר, היעדרות סגן שר מ-28 ישיבות או יותר והיעדרות שר מ-34 ישיבות או יותר, מחייבת מתן הצדק סביר.

החלטת הוועדה

ועדת האתיקה בחנה את דו"ח נוכחות חברי הכנסת בכנס החורף של המושב השני של הכנסת ה-17 ומצאה כי כ-90% מחברי הכנסת נכחו ב-60 ישיבות במהלך כנס החורף, לאמור, נוכחות הרוב המכריע של חברי הכנסת בישיבות במהלך כנס החורף עמדה על 90% בקירוב (כ-88%). הוועדה מבקשת להביע שביעות רצונה מנתון זה. עם זאת נמצא כי שלושה מחברי הכנסת חרגו ממכסת ההיעדרות המותרת:

1. חה"כ עמיר פרץ, שר הבטחון, נעדר 4 ישיבות מעל למותר. הוועדה החליטה כי העומס בו היה נתון בתפקידו כשר הבטחון הינו "הצדק סביר".

2. חה"כ שאול מופז, שר התחבורה והבטיחות בדרכים, נעדר 9 ישיבות מעל למותר. את היעדרותו נימק השר מופז בכך שבנוסף לתפקידו כשר התחבורה והבטיחות בדרכים, מכהן הוא כממונה על הדיאלוג האסטרטגי וחבר בקבינט המדיני בטחוני, וכי לצורך ביצוע תפקידים אלה, נאלץ לעיתים להיעדר מן הכנסת ולעיתים אף מהארץ. השר ציין כי במהלך כנס החורף נעדר משש ישיבות כנסת בשל היעדרותו מן הארץ (לתגובתו צורפו אישורי מזכיר הממשלה

לנסיעות).

הוועדה לא מצאה הצדק סביר להיעדרויותיו של שר התחבורה והבטיחות בדרכים, אולם, יחד עם זאת, ראתה להביא בחשבון את העובדה שהשר מופז הנחה את לשכתו שלא לקבוע בעתיד פעילויות בימי פעילות הכנסת, אלא במקרים חריגים, וגם זאת, רק לאחר הפעלת שיקול הדעת המתאים.

הוועדה החליטה להסתפק בהערה לחה"כ שאול מופז בגין היעדרויותיו כאמור.

3. חה"כ חיים רמון לא נכח כלל בכנס זה. את היעדרותו הסביר בכך שבמהלך הכנס כולו התנהל נגדו הליך פלילי בבית משפט השלום בתל-אביב. עם שניתנה הודעתו של היועץ המשפטי לממשלה בדבר הכוונה להגיש כתב אישום כנגד חבר הכנסת, החליט הלה ב-22.8.2006 להתפטר לאלתר מתפקידו כשר המשפטים ובמקביל הודיע ליושבת-ראש הכנסת שהוא מוותר על כל ההליכים הנקובים בחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951.

חה"כ רמון הוסיף עוד כי הוא ביקש מהיועץ המשפטי לממשלה להגיש את כתב האישום מייד ולפעול לעריכת משפטו בהקדם האפשרי. כמו כן, ביקש גם מבית המשפט לעשות כל מאמץ לניהול משפטו במהירות וביעילות, ובמידת האפשר, מידי יום.

במצב המתואר על ידי חה"כ רמון, הוא נקט כלפי עצמו בהליך של השעייתו מכל פעילות בתקופת ניהול משפטו, כחבר כנסת. זאת, אף שעל פי המצב החוקי הקיים בנסיבות אלו, לא קיים הליך המחייב השעייתו של חבר כנסת- לא ביוזמתו ולא ביוזמת הכנסת.

חלופה אחרת להיעדרות ממשכן הכנסת בעת התנהלות המשפט, לאמור, התפטרות מהכנסת, היתה בלתי הפיכה והיה נמנע ממנו מלחזור ולכהן בכנסת, גם אם פסק הדין היה מאפשר זאת.

הוועדה ביקשה לציין כי לא קיימת הסדרה בחוק של השעיה של חבר הכנסת בטרם הורשע בדין.

אומנם מונחת על שולחן הכנסת הצעה לתיקון חוק יסוד: הכנסת, בדרך של הוספת סעיף חדש לחוק, שעניינו "השעיה עקב הגשת כתב אישום". מובן שיקויים דיון בהצעה זו וכל הסדר כפי שייקבע על ידי הכנסת יחייב מכאן ולהבא. אולם, כיום, אין כל הסדר חוקי מחייב, כאמור.

בנסיבות המקרה, ומשפעל חה"כ ככל שביכולתו על מנת לקצר את ההליכים ולהביא את משפטו לידי סיום בהקדם האפשרי, החליטה הוועדה, על דעת כל חבריה, לראות בעילת ההיעדרות כפי שהסביר חה"כ רמון, הצדק סביר.

בשולי ההחלטה

הוועדה קובעת שאכן יש מקום, מידי פעם, להיעדרות חברי הכנסת בשל פעילויות מחוץ לכנסת, אך לשם כך ניתנה להם האפשרות של היעדרות עד שליש מימי הישיבות, לסגני שרים שתי חמישיות מימי הישיבות ולשרים מחצית מימי הישיבות מבלי שיהא עליהם לתת הצדק סביר לכך, ולא מעבר לזה. מן הראוי שחברי הכנסת ירכזו פעילויותיהם שמחוץ לכנסת, בימים שבהם לא מתקיימות ישיבות הכנסת.

החלטת הוועדה תונח על שולחן הכנסת.